

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudcem Mgr. Kamilem Tojnerem v právní věci

žalobkyně: **M. R.**, nar.,
bytem,

zastoupena JUDr. PhDr. Karolinou Spozdilovou, Ph.D., advokátkou,
sídlem Národní 416/37, Praha 1,

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**,
sídlem Křížová 25, Praha 5,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 3. 2020, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 18. 3. 2020, č. j. X, **se zrušuje** a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 12 342,- Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právní zástupkyně žalobkyně.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalované, jímž byly zamítnuty námitky žalobkyně a bylo potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení č. j. X ze dne 15. 1. 2020, kterým bylo rozhodnuto, že podle § 56 odst. 1 písm. d) a ustanovení § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění (dále jen „ZDP“), se od 22. 2. 2020 snižuje výše invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Rozhodnutím žalované byla pouze opravena zjevná nesprávnost spočívající v chybném ustanovení zákona, přičemž na místo § 56 odst. 1 písm. d) bylo uvedeno § 56 odst. 1 písm. e) ZDP.
2. Žalobkyně namítá, že její zdravotní stav je od data přiznání invalidity třetího stupně, tedy od 4. 10. 2016 neměnný. Všechny posudky o invaliditě vychází ze shodného posudkového zhodnocení a shledávají totožnou rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně. Přesto bez jakéhokoli adekvátního odůvodnění bylo v posudku č. j. LPS/2019/3900-P10_CSSZ, ze dne 19. 11. 2019 dospěno k závěru, že se nejedná o invaliditu III. stupně, ale jde o invaliditu I. stupně, přičemž tento závěr byl potvrzen následujícím posudkem č. j. X, ze dne 10. 3. 2020, jehož závěry žalovaná plně přejala.
3. Žalobkyně je přesvědčena, že oba poslední posudky nenaplnují požadavky na celistvost, úplnost a přesvědčivost. Přitom pokud správní orgán při svém rozhodování vychází toliko pouze z hodnocení zdravotního stavu pojištěnce posudkovým lékařem a jeho závěry de facto bez výhrad přejímá, jsou na takový posudek v souladu s konstantní judikaturou českých soudů kladeny zvýšené požadavky. Žalobkyně má za to, že nebyl dostatečně a správně zjištěn skutkový stav. Žalovaná se dostatečně nezabývala kvalitou prvostupňového rozhodnutí, zejména v otázkách přezkoumatelnosti a srozumitelnosti, tam uvedené závěry jsou podle žalobkyně zavádějící, nepřezkoumatelné a nepravdivé. Neúplné a nepřesvědčivé posouzení dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a jeho vlivu na pokles pracovní schopnosti žalobkyně je třeba považovat za vadu řízení, která mohla mít za následek nesprávné stanovení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti žalobkyně k uvedenému dni a v jeho důsledku nesprávné posouzení zákonných podmínek plné invalidity ve smyslu § 39 odst. 1 ZDP. Za vadu řízení je třeba považovat rovněž nepřezkoumatelnost rozhodnutí odvolacího orgánu pro nesrozumitelnost.
4. Skutková zjištění se v obou posudcích téměř doslovně shodují se skutkovými zjištěními a posudkovými zhodnoceními učiněnými posuzujícími lékaři při posudcích z let 2016 a 2018, avšak nebyl dostatečně a náležitě odůvodněn jejich posudkový závěr, není z nich zřejmé, na základě jakých skutečností byly dřívější závěry změněny. Oba posuzující lékaři se omezili toliko na konstatování změny hodnocení stupně invalidity žalobkyně. Žádným z příslušných dotčených orgánů však dosud nebyla dostatečně reflektována skutečnost, že v předmětných posudkových závěrech zcela absentuje odůvodnění změny rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně ze středně těžkého funkčního poškození (položka 1c kapitoly VI přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb.) na lehké funkční poškození (položka 1b kapitoly VI přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb.), když nebyl předložen jakýkoliv relevantní důkaz, že by došlo ke zlepšení zdravotního stavu žalobkyně, ba naopak bylo opakovaně konstatováno, že její stav je neměnný. Dle žalobkyně došlo k porušení celé řady základních zásad včetně zásady právní jistoty. Žalobkyně se dále domnívá, že pokud jí je vytýkána skutečnost, že ke kontrolnímu lékařskému posouzení nebyla z její strany dodána kontrolní vyšetření psychiatrem s

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

vyjádřením k tíži psychických postižení, ani psychologické vyšetření, žalovaná si mohla předmětný posudek či vyšetření si obstarat, případně vyžádat. Případné hodnocení zdravotního stavu žalobkyně jako stabilizovaného dle názoru žalobkyně opravňuje žalovanou toliko k postupu v souladu s ust. § 4 odst. 2 vyhlášky č. 359/2009 Sb., tj. ke snížení dolní hranice míry poklesu pracovní schopnosti u příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu až o 10 procentních bodů, nikoliv však k určení jiné příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu bez jakéhokoliv bližšího odůvodnění.

5. Žalobkyně je přesvědčena, že její zdravotní stav je dlouhodobě, možná dokonce trvale, nepříznivý a ode dne vydání rozhodnutí o přiznání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně u ní nedošlo k žádné změně, která by mohla být posouzena jako zlepšení zdravotního stavu. S rozhodnutím obou správních orgánů proto nesouhlasí. Posudkový lékař se zabýval otázkou invalidity žalobkyně ve vztahu k § 39 odst. 2 písm. c) ZDP, nezhodnotil však její celkovou výkonnost, pohyblivost a schopnost vykonávat denní aktivity vzhledem k položce č. 1, kapitoly VI, přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb.
6. Denní aktivity žalobkyně jsou těžce omezeny, není schopna vykonávat pracovní činnost. Trpí výrazným omezením kognitivních a komunikačních schopností spočívajícím mj. v neschopnosti zpracovat a správně vyhodnotit čtený text, v nesprávném vyjadřování projevujícím se problémy při hledání vhodných slov nebo neuvědomělou náhradou správného slova jiným zcela nesouvisejícím slovem. K tomu se navíc přidávají značné potíže s pamětí, zejména tou krátkodobou, a s řešením úkolů výpočetního nebo logického charakteru. Jedná se o typické projevy související se zdravotním postižením žalobkyně. U žalobkyně ani přes dlouhodobou rehabilitaci nedošlo ke zlepšení motoriky pravé ruky. Má potíže s rovnováhou a orientací v prostoru. Není schopna řešit situace vyžadující rychlou reakci nebo rozhodnutí a v důsledku toho nemůže řídit žádný dopravní prostředek, či obsluhovat stroje nebo zařízení vyžadující zvýšenou pozornost nebo spojené s rizikem, že by žalobkyně sobě nebo jiným osobám mohla způsobit škodu nebo úraz. Nadto pokud je žalobkyně vystavena situacím, u kterých má obavy, že přesahují její možnosti či schopnosti omezené zdravotním postižením, působí jí to vážné psychické problémy, které si vyžádaly i léčbu psychofarmaky. Podle přesvědčení žalobkyně u ní v důsledku dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu trvale poklesla schopnost vykonávat výdělečnou činnost omezením tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který u ní byl před vznikem tohoto nepříznivého stavu tak, že trvale poklesla její pracovní schopnost, tj. schopnost vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jejím tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem, nejméně o 70 %, žalobkyně nebyla na své zdravotní postižení adaptována a je schopna soustavné výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek.
7. Ze spisového materiálu soud zjistil následující pro řízení podstatné skutečnosti.
8. Na základě posudku Pražské správy sociálního zabezpečení, č. j. X, ze dne 7. 11. 2016 byla žalobkyně uznána od 4. 10. 2016 invalidní pro invaliditu třetího stupně, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost o 70%. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti bylo určeno zdravotní postižení uvedené v kapitole VI., položce 1c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti 60 %. Vzhledem k jeho vlivu na schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace, byla podle § 3 odst. 2 citované vyhlášky tato hodnota zvýšena o 10 %. Posudkem Pražské správy sociálního zabezpečení, č. j. X, ze dne 28. 2. 2018 byla žalobkyně nadále shledána invalidní třetího stupně, když z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost o 70%.

9. Po opětovné kontrolní prohlídce v roce 2019 rozhodla Česká správa sociálního zabezpečení podle ust. § 56 odst. 1 písm. e) a ust. § 41 odst. 3 ZDP o snížení výše invalidního důchodu žalobkyně pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně, a to na základě posudku Pražské správy sociálního zabezpečení, č. j. X, ze dne 19. 11. 2019, který určil, že žalobkyně již není podle ustanovení § 39 odst. 2 písm. c) ZDP uznána ode dne 19. 11. 2019 invalidní pro invaliditu třetího stupně, a je invalidní pro invaliditu prvního stupně, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost o 45% a žalobkyně má být schopna po vzniku invalidity prvního stupně vykonávat soustavnou výdělečnou činnost jen s podstatně menšími nároky na tělesné nebo duševní schopnosti. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti bylo určeno zdravotní postižení uvedené v kapitole VI., položce 1b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti 35 %. Tato hodnota byla dále zvýšena o 10 %. Proti tomuto posudku č. j. X, ze dne 19. 11. 2019 podala žalobkyně námitky. Žalovaná však námitky zamítla a potvrdila tak prvostupňové rozhodnutí, a to na základě posudku pro námitkové řízení České správy sociálního zabezpečení, pracoviště pro Prahu a Střední Čechy, č. j. X, ze dne 10. 3. 2020, který dospěl k obdobnému závěru jako posudek č. j. X, ze dne 19. 11. 2019. Byla pouze opravena zřejmá nesprávnost.
10. Za účelem posouzení zdravotního stavu žalobkyně si soud vyžádal u Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (dále jen „Posudková komise“) odborný lékařský posudek.
11. Posudková komise v posudku ze dne 4. 11. 2020 shledala, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byla žalobkyně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Šlo o invaliditu třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) ZDP. Pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je nejméně o 70 %. Posudková komise uvedla, že k datu vydání napadeného rozhodnutí se u žalobkyně jednalo o dlouhodobě nepříznivý stabilizovaný zdravotní stav, jehož hlavní příčinou bylo těžké komplexní narušení duševních funkcí v důsledku organického poškození mozku po prodělaném krvácení do mozku. K datu vydání napadeného rozhodnutí byla procentní míra poklesu pracovní schopnosti vyhodnocena dle kapitoly V. položky 1d), dle přílohy k vyhl. č. 359 2009 Sb., v pl. zn., a činila 60 % (procentní rozmezí není u položky 1d stanoveno). Vzhledem k dosaženému vzdělání, zkušenostem, znalostem, neschopnosti vykonávat dosavadní vykonávané profese a prakticky neschopnosti rekvalifikace se podle § 3 odst. 2 citované vyhlášky tato hodnota zvyšuje o 10 %, celková hodnota tedy činí 70 %. K datu vydání napadeného rozhodnutí byla žalobkyně invalidní, přičemž se jednalo o invaliditu III. stupně. Žalobkyně nebyla schopna pracovat ani za zcela mimořádných podmínek.
12. Ve svém vyjádření ze dne 11. 12. 2020 žalobkyně uvedla, že soudem vyžádaný posudek potvrzuje její závěry, že ke dni vydání rozhodnutí správního orgánu I. stupně byla

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

invalidní, přičemž se jednalo o invaliditu III. stupně, její stav je neměnný s tím, že s ohledem na dlouhou dobu od příhody nelze již očekávat zlepšení zdravotního stavu.

13. Městský soud v Praze přezkoumal dle § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení v mezích žalobkyní uplatněných žalobních bodů a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba byla podána důvodně.
14. Soud vyšel z následujících právních předpisů.
15. Podle § 39 odst. 1 ZDP: *„Pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.“*
16. Podle § 39 odst. 2 ZDP: *„Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.“*
17. Podle § 39 odst. 3 ZDP: *„Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.“*
18. Podle § 39 odst. 4 ZDP: *„Při určování poklesu pracovní schopnosti se vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.“*
19. Podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. o organizaci a provádění sociálního zabezpečení posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna.
20. V projednávaném případě soud v rámci přezkumu správnosti zjištění zdravotního stavu žalobkyně ve správním řízení nechal vypracovat posudek posudkovou komisí MPSV ČR. V daném případě posudková komise zasedající dne 4. 11. 2020 v řádném složení za přítomnosti odborné lékařky z oboru psychiatrie jednoznačně vymezila dlouhodobě

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

nepříznivý zdravotní stav žalobkyně. Dospěla k závěru, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byla žalobkyně invalidní III. stupně podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. ve znění zákona č. 306/2008 Sb. a § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb. ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Pokles pracovní schopnosti byl stanoven o 70 %.

21. Při vypracování posudku vycházela komise ze spisové dokumentace PSSZ – LPS pro Prahu 10, dokumentace z námitkového řízení pracoviště ČSSZ pro Prahu a Střední Čechy, soudní spisové dokumentace, důkazů doložených k žalobě, zdravotní dokumentace žalobkyně. O správnosti a úplnosti stanovené klinické diagnózy onemocnění žalobkyně, jako i o stanovení a řádné zdůvodnění procentní míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti žalobkyně není pochyb. Posudková komise na straně 2 – 5 posudku uvádí závěry z jednotlivých odborných vyšetření žalobkyně, její anamnézu, na základě čehož přistoupila ke stanovení diagnózy žalobkyně, přičemž své závěry náležitě odůvodnila. Soud proto z posudku posudkové komise MPSV ČR v Praze ze dne 4. 11. 2020 při rozhodování vyšel, a pokud dle něho žalobkyně byla k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní podle § 39 odst. 1 ZDP, přičemž šlo o invaliditu třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) ZDP, pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byl stanoven nejméně o 70 %, soud napadené rozhodnutí žalované podle ust. § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil.
22. V novém rozhodnutí je Česká správa sociálního zabezpečení povinna dle § 78 odst. 5 s. ř. s. vydat nové rozhodnutí o námitkách žalobkyně, ve kterém se bude řídit právním názorem soudu, resp. závěry posudkové komise.
23. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně byla ve věci samé úspěšná, proto jí přísluší právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení proti neúspěšné žalované. Náklady vynaložené žalobkyní v daném řízení představují náhradu nákladů právního zastoupení spočívající v odměně za 3 úkony [§ 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. – tj. převzetí zastoupení, podání žaloby, vyjádření k posudku] právní služby v částce 3 100,- Kč za jeden úkon, celkem 6 200,- Kč (§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), vyhlášky č. 177/1996 Sb.) a náhradu hotových výdajů v částce 300,- Kč za jeden úkon, celkem 900,-Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). Celková výše nákladů řízení tedy činí částku 10 200,- Kč, tedy 12 342,- Kč vč. DPH.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 23. února 2021

Mgr. Kamil Tojner v. r.
soudce

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.